

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА
Кафедра фізичного виховання та психолого-педагогічних дисциплін

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

Мальований М.І. _____

“ _____ ” _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Педагогіка і методика викладання у вищій школі

для здобувачів ступеня доктора філософії зі спеціальності
202 «Захист і карантин рослин»,

Умань – 2019 рік

Робоча програма з навчальної дисципліни «**Педагогіка і методика викладання у вищій школі**» для здобувачів ступеня доктора філософії зі спеціальності 202 «Захист і карантин рослин». Умань. Уманський НУС. 2019. 14 с.

Розробники: кандидат психологічних наук, доцент

_____ (Осадча Л.А.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Гарант освітньої програми

_____ (Крикунов І.В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фізичного виховання та психолого-педагогічних дисциплін

Протокол від “ _____ ” _____ 20__ року № _____

Завідувач кафедри _____ Чорнобаб І.Ф.
(підпис) (прізвище та ініціали)
“ _____ ” _____ 20__ року

Схвалено науково-методичною комісією факультету плодощовківництва, екології та захисту рослин

Протокол від. “ _____ ” _____ 20__ року № _____

“ _____ ” _____ 20__ року Голова _____ (Тернавський А.Г.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3	Галузь знань 20 «Аграрні науки та продовольство» Напрямок підготовки	Вибіркова	
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування): 202 «Захист і карантин рослин»,	Рік підготовки:	
Змістових модулів –2		1-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання реферат (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин -90		1-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента - 4	Освітній ступінь: Доктор філософії	Лекції	
		6 год.	
		Практичні, семінарські	
		6 год.	
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		78 год.	год.
Індивідуальні завдання:			
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання –

для заочної форми навчання -

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна „ Педагогіка і методика викладання у вищій школі” розрахована на слухачів, які навчаються за освітньою програмою підготовки докторів філософії і є однією із складових цілісної професійно-педагогічної підготовки майбутніх викладачів вищої школи.

Робоча програма побудована у відповідності до модернізації освітньої діяльності в Україні в контексті Європейських вимог, визначених Болонською угодою.

Головне завдання курсу – допомогти слухачам засвоїти теоретико-методологічні основи педагогіки і психології вищої школи, оволодіти педагогічною майстерністю та методикою викладання навчальних дисциплін у вузі.

Завданням вивчення дисципліни «Педагогіка і методика викладання у вищій школі» є здобуття таких компетентностей: здатність здійснювати індивідуально-освітню наукову програму; здатність до інноваційної наукової творчості; проведення високоякісного наукового пошуку, обробка, аналіз та інтеграція набутих наукових знань; реалізувати ідеї інноваційної діяльності; здатність до самоорганізації та розвитку наукового потенціалу; використання теоретичних знань і практичного досвіду для кар’єрного зростання і здійснення управлінської та педагогічної діяльності.

Програмними результатами вивчення дисципліни є вміння: мати ґрунтовні знання предметної області та застосовувати причинно-наслідкові зв’язки розвитку суспільства й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності, застосовувати сучасні науково-технічні досягнення світової культури та цивілізації; кваліфіковано відображати результати наукових досліджень у наукових статтях, що публікуються як у фахових вітчизняних виданнях, так і у виданнях, які входять до міжнародних науково-метричних баз. Дотримуватись норм і правил академічної доброчесності

досліджень; уміти працювати в науковому та науково-педагогічному колективі; знати принципи організації, форм здійснення навчального процесу, застосування активних методик викладання; володіти, контролювати і оцінювати професійні навички працівників, задіяних до виконання досліджень.

Для засвоєння матеріалу передбачається наступні види навчальної роботи: лекційні, семінарські та практичні заняття, соціально-психологічні тренінги, групові дискусії, підготовка та складання заліку.

Слухачі повинні знати:

- основні завдання, принципи та етапи формування зони Європейської вищої школи;
- основні засади розвитку вищої освіти України ;
- специфіку роботи в різних типах і рівнях навчальних закладів;
- принципи, форми і методи організації навчання студентів у вузі;
- умови запровадження модульної системи організації навчального процесу у ВНЗ України;
- системи тестування та рейтингового оцінювання знань студентів;
- складові педагогічної майстерності викладача;
- сутність і закономірності розвитку особистості студента;
- психолого-педагогічні методи управління студентським колективом;
- зміст, форми і засоби педагогічного спілкування.

Слухачі повинні вміти:

- скласти робочу програму дисципліни;
- підготувати опорний конспект лекції;
- володіти основними методами читання лекції;
- використовувати інтерактивні методи навчання під час проведення практичних та семінарських занять;
- спланувати та організувати самостійну роботу студентів з навчальної дисципліни;
- застосовувати рейтингову систему оцінки знань студентів;
- використовувати педагогічні тести з метою перевірки рівня засвоєння студентами навчального матеріалу;
- проводити заліки і екзамени;
- враховувати індивідуально-психологічні особливості студентів при здійсненні навчального процесу.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Система вищої освіти в світі

Тема 1. Система вищої освіти в Україні

Вища освіта в Україні, її цілі та завдання. Типи вищих навчальних закладів, їх характеристика. Освітньо-кваліфікаційні рівні (ступенева освіта) в Україні.

Тема 2. Вища освіта та Болонський процес

Вища освіта та Болонський процес. Система вищої освіти в країнах Європи та Америки. Болонський процес як засіб інтеграції Європейської вищої освіти. Адаптація вищої освіти України до вимог Болонського процесу.

Змістовий модуль 2. Форми навчання у вищому навчальному закладі

Тема 3. Аудиторні форми організації навчання у вищому навчальному закладі: підготовка та методика проведення

Вузівська лекція, її види та методика підготовки. Методика підготовки і проведення практичних та семінарських занять.

Тема 4. Інтерактивні методи вузівського навчання.

Поняття про інтерактивні методи навчання і їх класифікація. Кейс-метод у викладанні фахових дисциплін. Ділові та рольові ігри як форма проведення практичних занять. Метод мозкового штурму та його використання при груповому вирішенні творчої проблеми. Соціально-психологічний тренінг.

Тема 5. Організація самостійної роботи студентів

Сутність і значення самостійної роботи студентів. Види самостійних робіт і педагогічне керівництво ними. Форми і методи контролю самостійної роботи студентів. Організація науково-дослідної роботи студентів, її специфіка.

Змістовий модуль 3. Форми контролю і діагностики знань студентів

Тема 6. Контроль і діагностика знань студентів

Види контролю знань студентів, їх характеристика. Тестовий контроль знань. Види тестів і методика їх розробки. Модульно-рейтингова система оцінки знань студентів. Основні принципи її побудови. Основні вимоги і методики проведення заліків та екзаменів.

Тема 7. Психолого-педагогічні основи педагогічного співробітництва викладача і студентів

Психологічна характеристика особистості студента. Педагогічна майстерність викладача та її складові. Педагогічне спілкування та умови його ефективності.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Система вищої освіти в світі												
Тема 1. Система вищої освіти в Україні		2				10						
Тема 2. Вища освіта та Болонський процес			2			12						
Разом за змістовим модулем 1		2	2			22						
Змістовий модуль 2. Форми навчання у вищому навчальному закладі												
Тема 3. Аудиторні форми організації		2				10						
Тема 4. Інтерактивні методи вузівського навчання.			2			10						
Тема 5. Організація самостійної роботи студентів						12						
Разом за змістовим модулем 2		2	2			32						
Змістовий модуль 3. Форми контролю і діагностики знань студентів												
Тема 6. Контроль і діагностика знань студентів		2				12						
Тема 7. Психолого-педагогічні основи співробітництва			2			12						
Разом за змістовим модулем 3		2	2			24						
Усього годин		6	6			78						

5. Теми практичних занять

Таблиця 3

<i>Назва теми та питання семінару</i>	Кількість годин
Тема 1. Системи вищої освіти у країнах Європи. Принципи і шляхи їх інтеграції 1. Сучасні принципи побудови і завдання вищої освіти у розвинених країнах. 2. Заклади і ступеневість освіти. 3. Організація навчального процесу. 4. Методи і засоби навчання.	2
Тема 2. Інноваційні педагогічні технології в освіті 1. Розробка та впровадження у навчальний процес дистанційної освіти. 2. Комп'ютеризація та інформатизація навчального процесу 3. Інформаційно-технічне забезпечення самостійної роботи студентів	2
Тема 3. Психолого-педагогічні основи навчальної діяльності 1. Навчання як специфічний вид пізнавальної діяльності, його структура. 2. Індивідуальні відмінності у здібностях студентів до навчання. 3. Вплив навчального процесу у вузі на розвиток інтелекту студента	2
Всього:	6

6. Самостійна робота

Таблиця 5

Зміст і обсяг самостійної роботи студентів.

<i>Перелік завдань та інших питань для самостійного вивчення</i>	<i>Кількість годин</i>
1. Ознайомитися із змістом документів Болонського процесу	6
2. Ознайомитися із принципами побудови систем вищої освіти Англії, Італії, Іспанії, Німеччини, Франції та інших країн Європейського Союзу	8
3. Вивчити нормативні та інструктивні матеріали Міністерства освіти і науки України щодо впровадження модульної системи організації навчального процесу у ВНЗ України	6
4. Скласти робочу програму навчальної дисципліни (за вибором аспіранта)	4
5. Підготувати опорний конспект лекції (дисципліна і тема за вибором студента)	8
6. Розробити сценарій семінарського заняття (семінар-бесіда; семінар-диспут, семінар-пресконференція, проблемний семінар тощо).	6
7. Ознайомитися з методикою дистанційного навчання	4
8. Сформуванати індивідуальний навчальний план студента з навчальної дисципліни (за вибором)	4
9. Створити шкалу оцінювання навчальної діяльності студента з дисципліни (за вибором)	6
10. Скласти структурно-логічну схему лекційної теми: „Імідж лектора та його складові”	8
11. Підготувати і виступити публічно з проблем педагогічної етики	6
12. Ознайомитися з системою науково-дослідної роботи студентів в університеті	4
13. Скласти план роботи наукового студентського гуртка (за фахом)	4
14. Ознайомитися з педагогічною спадщиною видатних педагогів вищої школи України	4
Всього:	78

9. Методи навчання

Сьогодні вже неможливо викладати дисципліни традиційно, коли у центрі навчального процесу знаходиться викладач, а студенти мовчки сприймають матеріал, слухають пояснення на лекціях або звітують на семінарських і практичних заняттях, виконують контрольні завдання, складають заліки, іспити, одержують оцінки за ті знання і навички, які набули у процесі навчання.

Впровадження інтерактивних методик у викладання дисципліни дає змогу докорінно змінити ставлення до об'єкта навчання, перетворивши його на суб'єкт. Студент стає співавтором лекції, семінарського заняття тощо. Підхід до учня, який знаходиться у центрі процесу навчання, ґрунтується на повазі до його думки, на спонуканні до активності, на заохоченні до творчості.

Даний метод навчання полягає насамперед у підвищенні навчально-виховної ефективності занять, і як наслідок - у значному зростанні рівня реалізації принципів свідомості, активності та якості знань, умінь і навичок, які набули учні. У працях зарубіжних педагогів цей новий підхід має назву *"навчання за методом участі"*, *"кооперативне навчання"*, коли створюється можливість обговорення кожної проблеми, доведення, аргументування власного погляду. Це сприяє не лише глибшому розумінню навчального матеріалу, а й розвитку мислення та мовлення. *Інтерактивне навчання* у вищій школі передбачає докорінну зміну методичних стереотипів, які сформувалися у викладачів.

При викладанні дисципліни використовуються наступні форми навчальної діяльності: фронтальна, парна, індивідуальна та групова.

Найпоширенішою є групова форма, яка є формою організації навчання в малих групах учнів, об'єднаних загальною навчальною метою за опосередкованого керівництва викладачем і в співпраці з учнями. Викладач у груповій навчальній діяльності керує роботою кожного студента опосередковано, через завдання, які він пропонує групі та які регулюють діяльність студентів.

Стосунки між викладачем та студентом набувають ознак співпраці, тому що педагог безпосередньо втручається у роботу груп тільки в тому разі, якщо в студентів виникає запитання і вони самі звертаються по допомогу до викладача. Це їхня спільна діяльність. Групова навчальна діяльність не ізолює учнів один від одного, а навпаки, дає змогу реалізувати природне прагнення до спілкування, взаємодопомоги й співпраці. Відомо, що студентам буває психологічно складно звертатися за поясненням до викладача і набагато простіше - до ровесників.

При викладанні лекційного матеріалу обов'язковим є використання презентацій, що є гарною наочністю для студентів та дозволяє краще засвоїти матеріал.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11.Рекомендована література

Основна література

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія: Підручник для студентів, аспірантів та молодих викладачів вузу. К.: Либідь.1998.
2. Бондарчук Е.И., Бондарчук Л.И. Основы психологии и педагогики.. К.: МАУП. 1999.
3. Вища освіта України і Болонський процес: Навчальний посібник. /За ред. В.Г. Кременя. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан. 2004.
4. Заика Е. Психологические вопросы организации самостоятельной работы студентов в ВУЗе / Практична психологія та соціальна робота. 2002. №5.
5. Освітні технології: Навч.-метод. посібник /за ред. О.М. Пехоти. К.: А.С.К. 2001.

Додаткова література

1. Андрущенко В. Теоретико-методологічні засади модернізації вищої освіти в Україні на рубежі століть. /Вища освіта України. 2001. №2.
2. Беленька Г.В. Інтерактивні прийоми викладання навчальної дисципліни у вищій школі. К. 2001.

3. Васьков Ю.В. Педагогічні теорії, технології, досвід. (Дидактичний аспект). Харків. Скорпіон. 2000.
4. Ветров С. Тип навчання – інноваційний. /Вища освіта України. 2001. №2.
5. Головка Л.Л. Активізація самостійної роботи студента під час лекційних занять. / Освіта і Управління. 2002. Т. 5. №4.
6. Лосєва Н. Тестування в умовах багатоступеневої підготовки фахівців у вищій школі / Освіта і Управління. 2002. Т. 5. №4.
7. Матеріали науково-практичного семінару „Кредитно-модульна система підготовки фахівців у контексті Болонської декларації”. Львів. 21-23 листопада. 2003.

